

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Mark- och planeringsenheten
Lina Salomonsson
Miljöstrateg
lina.salomonsson@heby.se

D

Miljödepartementet

Svar på remiss - Promemorian "En förbättrad förpackningsinsamling - nya roller för kommuner och producenter", från Heby kommun

Inledning

Heby kommun fick promemorian "En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter" på remiss från Miljödepartementet, Miljödepartementets dnr M2021/02118.

Heby kommuns svar på remissen följer nedan.

Remissvar

Förslaget syftar till att möjliggöra en högre grad av återvinning genom fastighetsnära förpackningsinsamling och en samlad hantering av övrigt avfall, matavfall och förpackningar. Promemorian *En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter* är helt i linje med kommunens avfallsplan (VafabMiljös kommunalförbunds avfallsplan) med fokus på fastighetsnära insamling för att kunna enkelt återvinna mer av materialet.

Ökad andel avfall som går till återvinning innebär också en kostnadsbesparing för kommunen, då kostnaden för förbränningen samtidigt minskar.

Kommunens grundinställning till förslagen i promemorian är därför positiv, men precis som både Avfall Sverige och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har påtalat i sina remissvar finns en del frågetecken att reda ut innan kommunen ser att förslaget är möjligt att praktiskt genomföra inom tidsramen som är 2024-2026.

SKR har i sitt yttrande avstyrkt förslaget då SKR bedömer att garanti för kostnadstäckning för kommunerna saknas samt att man bedömer att tiden för genomförande är för knapp.

Även Avfall Sverige påtalar i sitt yttrande den begränsade tidplanen och att den inte är tillräcklig. Tidplanen kan vara möjlig, men kräver stor insats och den satsningen kanske inte är möjlig att göra hos kommunen om man inte först har en garanterad kostnadstäckning.

Samtidigt som tidsramen för genomförande är tydlig är som sagt finansieringsmodellen desto diffusare och det är Naturvårdverket som ska sätta ramarna. Det gör att kommunerna och producenterna (som fortsatt ska ta kostnaderna för hanteringen) får en tredje part in i kommande förhandlingar vilket är positivt men förutsägbarheten minskar samtidigt. Ätminstone i de tidiga skedena,

men det är också där som kommunerna behöver göra det stora jobbet, lägga ned resurser och genomföra nödvändiga investeringar i omställningen. Ett förslag från kommunen är att istället ge kommunerna en startpeng inför det praktiska genomförandet, för att komma igång. De ekonomiska ramarna styr vad pengarna räcker till och kommunen behöver bedöma detta i förhand för att sätta rätt ambitionsnivå alternativt ta beslut om att medel ska skjutas till via andra medel. I det sammanhanget behöver kommunen tydliga regler att luta sig emot om huruvida det är tillåtet att välja en högre servicenivå än den som producenterna är villiga att finansiera. Den ekonomiska modellen för systemet behöver bli tydlig och transparent.

Mer detaljstyrt i promemorian är hur kommunerna ska samla in förpackningarna. Vilket kommunen istället önskar större flexibilitet kring så att kommunen ges möjlighet och förtroendet att anpassa insamlingslösningar utifrån de lokala förutsättningarna. Fokus för styrningen borde därför vara att tillse att mängden förpackningar från producenterna minskar samt att återvinningen av de förpackningar som sedan kvarstår ökar, inte specifikt hur förpackningarna samlas in. Ska kommunerna nu enligt förslaget överta ansvaret för insamlingen, behöver kommunerna få möjlighet till flexibilitet kring tillvägagångssättet.

Grundtanken att införa en samlad hantering av hushållsavfall och förpackningar är dock, bedömer vi, en väl avvägd strategi från miljödepartementet och regeringen för att öka återvinningsgraden. Kommunen önskar att kommande modell blir flexibel och att regelverket ger utrymme för tillräcklig flexibilitet. Troligtvis kommer olika lösningar att väljas i olika kommuner samt i stadsmiljö och på landsbygden. En annan lokal lösning kan vara samarbete med föreningsliv, som kommunen vill lyfta fram då vi har en levande landsbygd och engagerade föreningar.

En stor förändring med förslaget är förpackningsinsamling på allmänna platser som en del av gatuhållningen. Det här kommer få konsekvenser för kommunens hantering som idag inte är taxeberättigad. Heby önskar ett förtydligande om hur producenterna ska finansiera den här insamlingen och vilka krav som kommer att ställas på kvalitén på de utsorterade förpackningarna från parker och andra utomhusmiljöer.

Heby ser även konsekvenser för våra tillsynsmyndigheter med ökad belastning vad gäller bygglov att hantera för utbyggnad av återvinningsstationer exempelvis. Tillsynsbehovet hos miljöenheten bedöms också öka, i vart fall i inledande skeden både för att hantera dispensansökningar, genomföra bedömningar kring vad som kan räknas som fastighetsnära insamling samt klagomål gällande nedskräpning, dumpning och buller.

Ansvar för kvaliteten på utsorterat material behöver förtydligas, i promemorian är det tolkningsbart vem som ansvarar för materialet.

Övrigt

Heby kommun är medlemmar i VafabMiljös Kommunalförbund och kommunalförbundet svarar också på remissen i ett eget svar.